

ZA KOGA? ZA SLOVENIJO!

V teh dneh je izšel Priročnik za praporščake/zastavonoše, kot skrajšano – pogovorno – rečemo Priročniku za slovesnosti, praznovanja, počastitve in žalovanja veteranskih in domoljubnih organizacij v Republiki Sloveniji. V našem uredništvu smo mu pomagali na pot po redakcijsko-oblikovalski in fotografski plati, zato je tudi prav, da vam predstavimo njegove avtorje in tvorce, v prvi vrsti vodjo strokovne komisije priročnika, kajti spiritus movens projekta je bil Andrej Jurjevič, podčastnik Slovenske vojske, vsekakor po izkušnjah eden največjih poznavalcev protokolarnih zadev, v katerih praporščaki/zastavonoše sodelujejo. Pogovoru z njim smo dodali še mnenja njegovih sodelavcev iz strokovne komisije in urednika publikacije.

Praporščak/zastavonoš – vodja praporščakov/zastavonoš – ste že vrsto let, kdaj in kako ste začeli to kariero?

Kariero oziroma delo kot zastavonoš/praporščak sem začel leta 1993 v okviru takrat na novo ustanovljene Zveze slovenskih častnikov, ki jo je vodil predsednik, polkovnik Miha Butara. Torej je polnih 22 let dela in življenja na področju, ki je zajeto v pravkar natisnjem priročniku za slovesnosti, praznovanja, počastitve in žalovanja. Ob 50. obletnici konca 2. svetovne vojne, 8. maja leta 1995, sem na Trgu republike v Ljubljani kot zastavonoš/praporščak nosil bojno zastavo na čelu enot Teritorialne obrambe Ljubljanske pokrajine. Poveljnik ešalona je bil major

Dominik Grmek, ki je bil sedaj član strokovne komisije za pripravo priročnika. Vsekakor pa me je mojih 10 let dela v 12. gardsnem bataljonu na dolžnosti poveljnika gardsnega voda osebno najbolj strokovno izpopolnilo. To obdobje je tudi moj najlepši del vojaške kariere. V okviru ZSC sem vodil in usposabljal zastavonoše/praporščake od leta 1994. Nadaljeval sem delo na področju zastavonoš/praporščakov tudi skozi vsa nadaljnja leta vse do danes. Strokovno sem usposabljal in vodil številna usposabljanja zastavonoše/praporščakov Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Združenja policijskih veteranskih društev Sever, ki so se začela v letih 1999 in 2000. Od leta 2001 pa tudi

poveljujem zastavonošam/praporščakom na slovesnostih, praznovanjih, počastitvah in žalovanjih v Republiki Sloveniji. Obenem sem tudi poveljnik zastavonoš/praporščakov, nosilcev bojnih zastav poveljstev in enot Slovenske vojske. Skupno sem – po moji res natančni kronološki evidenci – v 22 letih izvedel kot zastavonoš/praporščak – vodja strokovnega dela usposabljanj za različne veteranske in domoljubne organizacije v Republiki Sloveniji in poveljnik zastavonoš/praporščakov v Republiki Sloveniji – natančno 512 dejavnosti tako na lokalni kot regijski, pa tudi na državni ravni. Vse te dejavnosti so potekale izključno v prostem času, največkrat ob koncih tedna.

V grobem: kakšen naj bo praporščak/zastavonoš, za kaj mora skrbeti in na kaj paziti?

Najprej morajo v vodstvih veteranskih in domoljubnih organizacij ter društev skrbno načrtovati in izbrati iz svojega članstva primernega človeka, ki je vreden zaupanja. Zastavonoša/praporščak mora imeti brezhibno uniformo in prapor svoje organizacije, za delo zastavonoše/praporščaka mora biti primerno strokovno usposobljen. Skrbeti mora, da izvedene dejavnosti na lokalni ali državni ravni opravi odgovorno in brezhibno, predvsem pa mora pri izvajanju zaupanih nalog izražati spoštovanje do prapora svoje

Usposabljanje praporščakov/zastavonoš, Obretanovo 2014

organizacije in vseh državnih simbolov v Republiki Sloveniji. V novem priročniku je vse to opisano na način, ki omogoča tako zastavonošam/praporščakom kot tudi organizatorjem in vodstvom v veteranskih in domoljubnih organizacijah v RS, da imajo strokovno podlago – priročnik, ki jim bo ob upoštevanju zapisanega pomagal tako pri načrtovanju kot tudi izvedbi številnih dejavnosti na lokalni, pa tudi državni ravni.

Verjetno se spomnите tudi kakšne prigode, anekdote s prireditev in slovesnosti, na katerih ste sodelovali – poveljevali praporščakom/zastavonošem?

Vsekakor se je nabralo kar nekaj lepih prigod in anekdot iz vseh teh let dela. Predvsem želim poudariti, da so zastavonoše/praporščaki skromni, iskreni, častni in pošteni ljudje, med seboj pa se radi tudi pošalijo, saj znajo še tako nepredvidljivo zadevo obrniti na smeh. V času, ko še ni bilo krize, so bili zastavonoše/praporščaki po koncu državne proslave ob dnevu državnosti povabljeni na prigrizek in kozarček, ko pa je udarila kriza, tega ni bilo več. Med praporščaki/zastavonoši ene izmed veteranskih organizacij se je našel nekdo, ki je vneto razlagal, da bo naslednjič na državno proslavo prišel s čez rame oprtanim pršutom, na prapor pa bo obesil manjšo, posebej izdelano pletenko vina. Seveda sem to kot poveljnik postroja slišal in se odzval z napovedjo, da če pride takšen, bo letel iz postroja še pred generalko. Naslednje leto me je taisti šaljivec pod pretvezo zvabil, naj pogledam nov grb praporja, ki je bil v njegovem avtu, parkiranem v bližini. Predvsem je želel, naj mu svetujem, če je grb prapora ustrezan. Debelo sem pogledal, ko sem zagledal manjši postroj poleg avta. Iz avta sem zaznal vonjave, vsi po vrsti pa so me spraševali, ali bo letos po končani proslavi vsaj en čisto majhen prigrizek in vsaj kakšna kapljica rujnega. Žal ne bo, saj sami vidite: kriza še kar traja in traja, sem jim odgovoril. Opomnil sem prisotne praporščake/zastavonoše, naj ne zamudijo na postroj ob dogovorjeni uri. Nato je šaljivec odprl prtljažnik in na pladnjih sta bila narezana pršut in kruh, poleg pa je bila v košari tudi majhna steklenica vina. Vidiš, Andrej, če je kriza v državi, je res hudo, res smo obubožali, vendar nič ne de. Mi praporščaki se bomo vsaj na danšnji slavnostni dan po državni proslavi okreplčali in nazdravili naši Sloveniji.' Ko

sem formiral postroj, sem iskal šaljivca, vendar ga nisem našel.

Po odlično opravljenem delu zastavonoš/praporščakov smo po koncu proslave za govorom predsednika Republike Slovenije odkorakali s prizorišča. Tako za poveljem prosto je stopil do mene šaljivec in mi povedal, da ni mogel v postroj s praporom, saj da se mu je pokvarila ključavnica na avtu in ni mogel zapreti prtljažnika. Povedal je, da se je tako zelo bal za dobrote v avtu, ki bi jih lahko kdo od mimoidočih tudi ukradel, saj je vendar kriza. Opravičeval se mi je, da mu je res žal, v opravičilo pa povedal, da če ne bi bilo krize, bi prav zagotovo bil v postroju ... Ko pa sem se približeval njegovemu vozilu, je ob njem že čakala manjša skupina praporščakov/zastavonoš. Prisotnim sem povedal, da šaljivca ni bilo v postroju, ta pa mi je odgovoril, da sem jaz kot poveljnik postroja kriv, da ga ni bilo v postroju. Že kar slabe volje sem ga vprašal, kako bi lahko bil kriv jaz. 'Veš, Andrej, če bi mi dovolil poleg prapora oprati še pršut, se to ne bi zgodilo.' Jasno sem mu povedal, da ga naslednje leto ne bo v postroju pa tudi ne, ko bo kriza mimo. V smehu so mi vsi prisotni povedali, da je šaljivec bil v postroju in to pravočasno. Kako, sem vprašal, saj vem, da je bil na generalki na sredini postroja, na proslavi pa ga zanesljivo ni bilo. Kje je stal, so mi rekli, pa moram ugotoviti sam. Zatem so mi pokazali tudi fotografijo šaljivca v postroju. Tako sem ugotovil, zakaj ga nisem opazil. Na generalki je bil v civilni obleki, na proslavi pa v svoji brezhibni uniformi. V smehu smo vsi skupaj nazdravili in zaželi naši Sloveniji še na mnoga leta.

Da pa ne bo pomote, naj povem, da Protokol RS in služba, ki pripravlja državne proslave, vedno izjemno spoštljivo ravna z zastavonošami/praporščaki. Vedno je po generalki na dan proslave topel obrok samo za zastavonoše/praporščake.

Na katerih slovesnostih in prireditvah sodelujete – ob katerih priložnostih? Koliko običajno šteje enota – oddelek praporščakov/zastavonoš ipd.?

Zastavonoše/praporščaki sodelujejo na lokalni in na državni ravni na vseh slovesnostih, počastitvah, praznovanjih in žalovanjih. Pri svojem delu in nalogah zastavonoše/praporščaki dajo slovesnostim v najširšem pomenu tisti žlahtni pomen, ki navdihiuje in utrjuje vedenje in zavedanje, kdo smo in kaj smo kot narod. Sam

sodelujem in pripravljam postroje zastavonoš/praporščakov na državni ravni ter na nekaterih večjih proslavah veteranskih in domoljubnih organizacij v RS.

V postroju na državni proslavi je običajno od 90 do 120 zastavonoš/praporščakov, lahko pa tudi več. Na Prešernovem trgu v Ljubljani je bilo 8. maja leta 2010 ob 65. obletnici konca druge svetovne vojne postrojenih 572 zastavonoš/praporščakov vseh veteranskih in domoljubnih organizacij v Republiki Sloveniji. Ob 20. obletnici odhoda zadnjega vojaka JLA je bilo v Kopru na stadionu Bonifika postrojeno 152 zastavonoš/praporščakov ZVVS in ZPVD Sever skupaj s pripadniki SV in specialne enote policije.

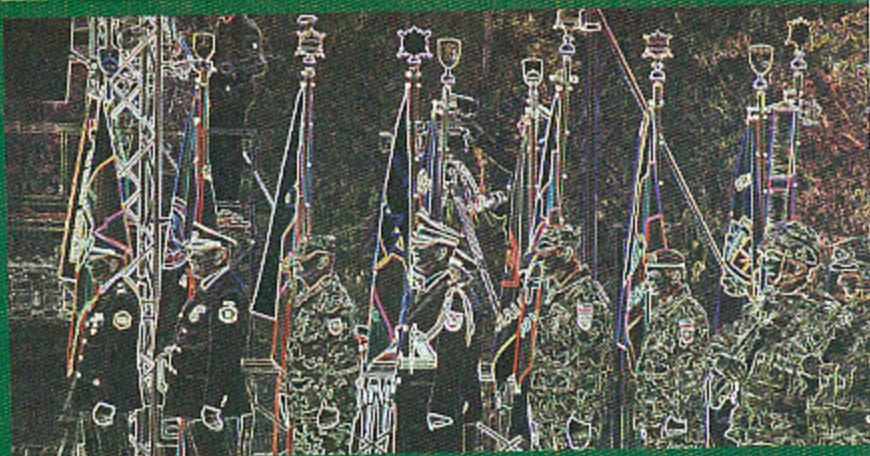
Kako ste prišli do zamisli o priročniku, kdaj se je zamisel porodila in kako ste jo urednili?

Zamisel o priročniku je nastala iz čisto praktičnih razlogov, predvsem pa se je želelo z novim priročnikom poenotiti postopke za vse veteranske in domoljubne organizacije v RS, ki izvajajo različne slovesnosti v najširšem pomenu. Predvsem sem to svojo pobudo in zamisel predstavil vodstvu ZSC. Osnovna ideja je bila, da k projektu novega priročnika pristopijo vse veteranske in domoljubne organizacije, ki so združene v Koordinaciji domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije, kasneje pa je bila sprejeta odločitev, da pristopijo k izdelavi novega priročnika tri organizacije (ZVVS, ZPVD Sever in ZSC).

Na začetku februarja 2015 je bil prvi sestanek na sedežu ZVVS na Rojčevi ulici

PRIROČNIK

VETERANSKIH IN DOMOLJUBNIH ORGANIZACIJ V REPUBLIKI SLOVENIJI ZA SLOVESNOSTI, PRAZNOVANJA, POČASTITVE IN ŽALOVANJA

v Ljubljani, kjer sta bila imenovana uredniški odbor in strokovna komisija. Sam sem bil imenovan za vodjo strokovne komisije, ki je pripravila nov priročnik. V strokovno komisijo so bili imenovani za člane še Dominik Grmek iz ZZVS, Ludvik Baloh iz ZSC in Janez Portir iz ZPVD Sever. Delo je potekalo izključno ob koncih tedna in v prostem času. Za osnovo – kot strokovno literaturo – smo uporabili Postrojitevna pravila Slovenske vojske in Priročnik za postrojitevna pravila in protokol ZSC. Delo ob sobotah je potekalo v sejni sobi športne dvorane Vojašnice Edvarda Peperka v Ljubljani. Na tej isti lokaciji je štiri sobote potekalo tudi fotografiranje oziroma slikanje posameznih postopkov, ki so zajeti v novem priročniku. Ocenjujem, da nam je ta del, ki prikazuje posamezne postopke skozi fotografijo, odlično uspel. Skupno pa je delo poteka-

lo dvanajst sobot v trajanju minimalno deset pa tudi več ur. Ko so športno dvorano v VEP zaprli, smo nadaljevali do poznih večernih ur v bližnjem lokaluh kavi in na svojih prenosnih računalnikih. Moramo poudariti: vsi prostovoljno in ... brezplačno!

Meni osebno je bilo najtežje kot vojaku zapisati nekaj v bolj blago obliko, ki ni tako strogo formalna, kot je v vojski. Seveda smo se znotraj strokovne skupine veliko pogovarjali, si argumentirali tudi med odmori ob avtomatu za kavo. Tri organizacije in kot je v Sloveniji navada tudi najmanj devet različnih stališč, kako nekaj zapisati, da bo sprejemljivo tudi za ostale. Vsekakor je bilo treba sprejemati kompromise, ki so bili še kolikor toliko sprejemljivi za vse tri organizacije. Venendar sem se vseskozi zavedal, da kompromisi ne morejo iti v škodo strokovnosti

priročnika. Sem mnenja, da mi je kot vodji strokovne skupine v tem delu uspeло zagotoviti in obdržati tisto primerno količino strokovnosti, ki bo priročniku dala uporabno vrednost v praksi. Predvsem pa smo izhajali iz dejstva, da smo že v veliki meri uveljavljeno prakso zapisali na način, ki bo uporabnikom razumljiv. Za primer naj navedem, da je uredniški odbor zahteval, da vojaški pozdrav z roko ni in ne more biti zapisan na način kot v SV, tako zaradi že sprejetih aktov in tudi prakse v ZPVD Sever in ZZVS. To smo ob sprejetem kompromisu zapisali na način, ki je sprejemljiv za vse tri organizacije. Pri delu strokovne komisije pa sem dobro spoznal tudi upokojenega policijskega svetnika Janeza Portirja (ZPVD Sever), ki je bil tista prepotrebna umirjena stalnica, da je znal in zmogel razgretre strasti pri zapisovanju posameznih postopkov umiriti na način, da smo vsi skupaj kasneje našli ustrezno rešitev. Predvsem pa je bil Janez tista dobra in izkušena duša, brez katerega bi si težko predstavljal uspešno delo. Pridna mravljinca v ozadju vsega dela je bil tudi Ludvik Baloh, ki je sodeloval že pri projektu novih Postrojitevnih pravilih v SV.

Zastavonoše/praporščaki ste v bistvu »gardisti svojih organizacij (ZZVS, ZSC, ZPVD Sever ...), ste – kot bivši gardist – našli kaj skupnih točk?

Veliko je skupnih točk. Predvsem je to po mojem trdnem prepričanju povezano z osamosvojitvijo RS in vojno za Slovenijo 1991. Tri veteranske in domoljubne organizacije (ZZVS, ZPVD Sever in ZSC), ki so pravkar izdale priročnik, so po svojem članstvu najštevilčnejše in imajo svoje koorenine v pripravah na osamosvojitev leta 1990 in v vojni za samostojno Slovenijo 1991. Prav to pa je bil tudi moj osnovni motiv, da skozi zapisana pravila v priročniku skrbno negujemo in spoštujemo prehodeno pot vseh veteranskih in domoljubnih organizacij v Sloveniji. Kot nekdanji gardist pa sem vedno znova izjemno ponosen, da kot poveljnik zastavonoš/praporščakov na dnevu državnosti stojim na čelu enote zastavonoš/praporščakov, nosilcev bojnih zastav poveljstev in enot SV in vseh praporščakov/zastavonoš veteranskih in domoljubnih organizacij v Republiki Sloveniji poleg gardne čete, ki z najvišjimi vojaškimi častmi izkazuje čast prazniku, rojstvu naše domovine Republike Slovenije.

Priročnik je v teh dneh izšel, s tem pa Vaših načrtov na tem področju verjetno še ni konec?

Skozi delo in življenje zastavonoš/praporščakov na lokalni pa tudi državni ravni bom spremjal izvajanje zapisanega v priročniku. Predvsem bom zapisoval, pojasnjeval in razlagal zapisano skozi ciklus usposabljanj in izvajanj na slovesnostih, praznovanjih, počastitvah in žalovanjih. Želja in načrtov za prihodnost imam tudi še veliko. Tisto, kar pa si osebno želim, je, da se izboljšata naše vedenje in zavedanje, kdo smo kot narod, kakšno pot je moral slovenski narod prehoditi na poti v samostojnost. Svoje delo in motive za nadalje delo vidim tudi v uveljavljanju zapisanega v priročniku, saj prav to utrjuje in krepi ponos samostojne Republike Slovenije.

Boris K.

Praporji počivalo... Obretanovo 2014

Janez Portir, Policijsko veteransko društvo Sever – Specialna enota

– sem, kot se radi pošalimo, osvojil to »skozi noge«, kasneje pa uspešno to znanje podajal naprej in vodil več postrojev, ki so bili pogojeni z drugimi, različnimi delovnimi postopki. Med vodenjem Policijskega veteranskega društva Sever – Specialna enota sem hitro ugotovil, kako pomembno je poznavanje postrojitev postopkov in pravil tudi za delo praporščakov/zastavonoš in veterane, naj je šlo za sprejem in predajo prapora, udeležbo praporščakov/zastavonoš na državnih proslavah in drugih slavljih, sodelovanje na pogrebih. In ideja o pripravi priročnika, ki bi ponujal rešitve za »vse primere«, se mi je zdela odlična, postrojitevna priročnika Slovenske vojske in Zveze častnikov Slovenije pa dobra osnova, ki ji je bilo treba previdno odvzeti nekaj ostrine, pri tem pa paziti, da je ne napravimo top! Povelja so POVELJAI, nanje se je treba odzivati enotno in strumno! To velja tudi za veterane in to se od nas tudi pričakuje. Če ne, je bolje, da veteranska oblačila odložimo in se prelevimo v »civiliste«. Uredniški odbor je vodil dr. Alojz Steiner, poleg predstavnikov Zveze slovenskih častnikov pa sta v njem sodelovala še predstavnika

Zveze veteranov vojne za Slovenijo in Združenja Sever. Odbor je na svoji prvi seji, konec letosnjega februarja, dal strokovni komisiji usmeritve, jo seznanili z drugimi pogoji za njeno delo ter določil vodjo – Andreja Jurjeviča Andreja, ki je sodeloval pri pripravi doseđanjih priročnikov in brezhibno vodil neštetno postrojev in izvedel več usposabljanj praporščakov/zastavonoš, tudi tistih iz Združenja Sever. Olajšanje, ki je bilo istočasno prekletstvo. Kako vplivati in spremnijati stališča nekoga, ki je na tem področju tako suveren? Nekoga, brez katerega si je težko zamisliti brezhiben prihod in delo praporščakov/zastavonoš na proslavljanjih največjih dosežkov v novejši zgodovini Slovenije. Pa je šlo, še kako dobrodoše so bile njegove izkušnje. Vrsto sobot, ki smo jih skupaj preživel ob fotografiranju, izboru fotografij in obdelavi besedila, je pripomoglo, da smo se bolje spoznali, »prežvečili« lastne izkušnje, izmenjali stališča ter jih zapisali na način, ki je bil s strokovnega stališča dober in še sprejemljiv za vse sodelujoče. V posameznih primerih je bilo treba Andreja mehčati dalj časa, da je na koncu »podlegel« argumentom. Pri posameznih vprašanjih so bile uporabljene celo »demokratične« metode, katerih rezultat je bil obvezujoč, ločenih mnenj ni pisal nihče.

Nočna branja osnutkov in pisanja pripomb, podkrepljena s telefonskimi seansami, predstavljajo posebno zgodbo. Ko je bilo »nekaj« spremenjeno, je bilo treba ponovno preveriti vse. Na novo smo odkrivali, zakaj smo že kaj spremnijali, ugotavljali, zakaj hudiča ni(smo) sprejeli zapisanega tako, kot smo predlagali. Pa spet ... Andrej, kako gre zdaj to, a ni povelje »Častni po-ZDRAV!« samo v primeru, če je v sestavi enota z orožjem? Ne, tudi v »tem« primeru, pa še kakšnem drugem se bo našlo, je lahko danes naš odgovor. S skupnim delom smo uspeli teoretične in praktične osnove v priročniku oplemenititi s svojimi izkušnjami, ki bodo veteranom in domoljubom vodilo pri izvajjanju usposabljanj ter pri pripravi različnih slovesnosti. Ponuja vse in še več, saj omogoča, da si posamezne veteranske in domoljubne organizacije osnove nadgradijo tako, da bodo »pisane na kožo« samo njim.

Ludvik Baloh, podčastnik Slovenske vojske, član strokovne komisije

Vas vedno omenjajo kot »mravljico« iz ozadja, ki pa je vendarle (tehnično) povezovala celoten projekt. Katera bistvena vprašanja ste pri nastajanju priročnika morali rešiti?

Moje načelo je, da nikoli veliko ne govorim, vedno izhajam iz dejstva, da rezultati in sadovi mojega dela govorijo sami za sebe in o meni. Vsako delo, ki mi je zaupano, je častno. Tako vsako nalogo, ki mi

je zaupana, poižušam izpeljati po svojih najboljših močeh v danih okoliščinah. S praporščakom/zastavonošem Andrejem Jurjevičem sva sodelovala že pri pripravi Postrojvitvenih pravil Slovenske vojske. V delovno skupino za pripravo priročnika sem se vključil, ker sem tudi sam zastavonoš/praporščak in vem, kako pomembno je to poslansvo. Poleg tega pa do sedaj ni bilo nobenega ustreznega dokumenta, ki bi podrobnejše predstavil delo praporščakov oziroma zastavonoš. Ključni cilj in namen mojega sodelovanja sta bila, da pripravimo kar se da dodelan dokument, ki bo v pomoč in podporo vsem zdajšnjim in prihodnjim praporščakom oziroma zastavonošam.

Največji izziv pri pripravi priročnika je bil, kako opisati zadeve, katere v vojski urejamo z natančnimi pravili in ukazi, v veteranskih in domoljubnih organizacijah in društvih pa je to področje urejeno z vidika in razmišljanjem civilne družbe. Izogibati smo se morali določenim oblikam besednih zvez, kot so morajo, morati itn., hkrati pa opise in zadeve napisati tako, da bodo zapisane naloge in postopki preprosti in razumljivi vsem, ki bodo uporabljali priročnik.

Dominik Grmek – Zveza veteranov vojne za Slovenijo

Že dlje časa delujete kot glavni praporščak/zastavonoš v ZVVS, menite, da je bil priročnik potreben in katera morebitna dosedanja neskladja med praporščaki/zastavonošami iz vrst VZSS, ZSČ in ZPVO Sever bo urejal?

Prvo organizirano usposabljanje praporščakov/zastavonoš v Zvezce veteranov vojne za Slovenijo smo pripravili v sodelo-

vaju s častno enoto Slovenske vojske v Ljubljani, marca leta 2001. Število praporov v območnih združenjih se je hitro povečevalo in začele so se prve priprave za 10. obletnico državnosti RS. To je bil prvi velik korak, ki je zasvojil veterane vojne za Slovenijo na dolžnosti praporščaka/zastavonoša. V letu 2014 smo usposabljanje praporščakov/zastavonoš in njihovih namestnikov izvedli v Kadetni v Mariboru. Odločitev, da se pristopi k izdelavi pravil, ki naj zagotovijo opise, orise in poenotenje veščin in postopkov pri naših dejavnostih, je pohvale vredna, saj s tem priročnikom nudimo vsem zainteresiranim uporabnikom učni pripomoček, kakšnega do sedaj nismo imeli.

Priročnik bo poenotil pristop, organizacijo in izvajanje veščin, vsebin in postopkov. Z disciplino izvajanja se bosta izboljšali, povečali in utrdili prepoznavnost in zunanjega podoba članstva in društva, tako na območnih kot na pokrajinskih ravneh, in zagotovila se bo usklajenost skupnega nastopanja s pripadniki Slovenske vojske, Slovenske policije in z drugimi veteranskimi in domoljubnimi organizacijami po vsej domovini Sloveniji.

Dr. Alojz Šteiner, predsednik ZSČ in odgovorni urednik priročnika

Pripravo in izdajo priročnika je narekovala vrzel na tem področju. Pomembno poslanstvo domoljubnih in veteranskih organizacij je utrjevanje spoštljivega odnosa do državnih simbolov in simbolov organizacij ne le ob državnih slovesnostih, ampak tudi tistih v lokalnih okoljih in na splošno. Jasno je, da moramo za širjenje vedenj, izurjenosti in krepitev odnosa do postrojil ter simbolov in njihovo prepoznavnost v družbi narediti več. Konkretno pa je zamisel nastala na lanskoletnem druženju in usposabljanju praporščakov in zastavonoš domoljubnih in veteranskih organizacij na Obretanovem,

Tam je bila dana tudi obluba, ki je izdajo priročnika uresničena. Priročnik logično sledi Postrojvitvenim pravilom Slovenske vojske, vendar je bilo treba vrsto postopkov prilagoditi okolju in posebnostim domoljubnih in veteranskih organizacij v Sloveniji. Skupna točka je izgradnja spoštljivosti in odnos do državnih simbolov in simbolov organizacij ter kazanje tega na slovesnostih, praznovanjih, počastitvah in žalovanjih. Pa tudi izboljšanje postopkov in zunanje podobe domoljubnih in veteranskih organizacij tako v lokalnem, državnem in tudi mednarodnem okolju. Verjamem, da bodo poleg članic in članov organizacij, ki so izdale priročnik, po njem posegali tudi drugi. S tem pa se bo širil krog uporabnikov, širili se bodo vedenje in videz, prepoznavnost, enotnost ter strumnost organizacij in njihovih članov.

Priročnik vsebuje zgolj opise, povelja in slike kot podlago za praktično izvedbo postopkov in organizacijo slovesnosti, praznovanj, počastitev in žalovanj. Vendar so za uspeh potrebni še izurenost, usklajenost izvajalcev pa tudi kanček posluha. Verjamem, da bo priročnik pri tem opravil svoje poslanstvo. Upam tudi, da bo poleg tiskane kmalu na voljo tudi digitalna verzija, ki se bo lahko uporabljala na prenosnih pametnih telefonih in bo tako stalno pri roki.